

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/71/2022
Identifikačné číslo spisu:	8719010338
Dátum vydania rozhodnutia:	02.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8719010338.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí konanom 2. novembra 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného F. N. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného F. N. podanom proti trestnému rozkazu Okresného súdu Poprad, sp. zn. 0T/59/2019, z 21. mája 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného F. N. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad rozhodol trestným rozkazom, sp. zn. 0T/59/2019, z 21. mája 2019, právoplatným v ten istý deň tak, že obvineného F. N. uznal za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, ktorý spáchal tak, že

po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, ktoré zvýšili hladinu etanolu v jeho krvi najmenej na 0,83 mg/l zistenú z vydychovaného vzduchu, viedol dňa 19. mája 2019 v čase o 03.00 hod. osobné motorové vozidlo továrenskej značky Fiat Ducato, EVČ: Y.-A. v meste Poprad z ulice Okružnej na ulicu Štefánikovu a následne na ulicu Športovú, následne odbočil vpravo na parkovisko pri zimnom štadióne v Poprade, kde v čase o 03.02 hod. dňa 19. mája 2019 bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Pohotovostnej motorizovanej jednotky Krajského riaditeľstva Policajného zboru Prešov z dôvodu, že na vozidle nesvietili zadné obrysové svetlá.

Obvinenému bol za to okresným súdom podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona a s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) mesiacov. Obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Zároveň obvinenému podľa § 61 ods. 1, 5 písm. a) Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na doživotie.

Obvinený F. N. podal proti trestnému rozkazu prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Lenky

Jamnickej (opatrenie o ustanovení obhajcu z 12. apríla 2021, č. l. 140 spisu) dovolanie (č. l. 144 a nasl. spisu), v ktorom poukázal na ustanovenie § 61 ods. 1, ods. 4 a ods. 5 písm. b) Trestného zákona a na nález Ústavného súdu 564/2012. Vo vzťahu k uloženému trestu zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na doživotie obvinený uviedol, že v jeho prípade nie je možnosť po splnení zákonných podmienok odstrániť nepriaznivé dôsledky trestu, nakoľko uvedený trest bude vykonaný až jeho smrťou. Uvedené je pre osobný život obvinených závažným obmedzením, ktoré významnou mierou zasahuje do súkromného a rodinného života, pracovných príležitostí a možností ďalšieho vzdelávania.

Obvinený ďalej uviedol, že nebude mať možnosť nikdy podať žiadosť o podmienkové upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti, ktorá by bola riadne preskúmaná súdom, a tak nedôjde k vytvoreniu priestoru pre súdny prieskum takejto žiadosti, t. j. nebude možné preskúmať, či aj trest zákazu činnosti kratšieho trvania splnil svoj účel a došlo k náprave páchatel'a, čo v prípade osoby, ktorá žila pred spáchaním trestného činu bezúhonný život, nie je kriminálne narušená, sa dá predpokladať. Je teda nežiadúce, aby v právnom poriadku neexistoval mechanizmus, prostredníctvom ktorého dôjde k preskúmaniu toho či u obvineného, ktorý bol odsúdený na trest zákazu činnosti na doživotie, nenastali určité zmeny, ktoré eliminujú jeho nebezpečnosť, a taktiež či je nevyhnutné, aby u neho naďalej pretrvával trest zákazu činnosti a či tento trest už nesplnil svoj účel. Obvinený dodal, že si je vedomý svojho protiprávneho konania, pričom sa aj priznal k trestnému činu a tento oľutoval, no zákaz činnosti je pre neho neprimerane prísny a nakoľko je povinný žiť nielen seba, ale aj svoju rodinu s maloletými deťmi, pričom je pre neho zákaz vedenia motorového vozidla na doživotie doslova likvidačný.

Vo vzťahu k uvedenému obvinený F. N. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom rozhodol podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku, že trestný rozkaz Okresného súdu Poprad, sp. zn. OT/59/2019, je založený na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia o uložení trestu a v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku uviedol, že Okresný súd Poprad je povinný vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a vo veci rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (č. l. 153 a rub spisu), ktorý v podstate uviedol, že obvinenému F. N. bol trestný rozkaz doručený krátkou cestou 21. mája 2019 s tým, že po oboznámení sa s trestným rozkazom, sa tento vzdal práva podať voči nemu odpor a nežiadal, aby odpor podali iné oprávnené osoby. Vzhľadom na uvedené v danom prípade nie sú splnené podmienky na podanie dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku veta prvá, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného F.Y. N. podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, keďže obvinený pred podaním dovolania nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že jednou z podmienok pre prípadne „úspešné“

podanie dovolania, ktorú musia oprávnené osoby (okrem ministra spravodlivosti) splniť, je využitie ich zákonného práva na podanie riadneho opravného prostriedku (s výnimkami uvedenými v druhej a tretej vete tohto ustanovenia). Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľným nedostatkom dovolania, ktorý má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Najvyšší súd preto konštatuje, že ak obvinený F. N. v konaní vedenom pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa opravný prostriedok (viď zápisnica o výsluchu obvineného F. N. z 21. mája 2019, č. I. 74 spisu, v ktorej obvinený uviedol: „ja som trestnému rozkazu porozumel, vzdávam sa práva voči nemu podať odpor a nežiadam, aby iné oprávnené osoby podali odpor“), deklaroval tak svoju „spokojnosť“ s trestným rozkazom vo všetkých jeho výrokoch.

V takom prípade sa použije záver, že obvinený sa v ďalšom konaní nemôže procesne účinným spôsobom (podaním dovolania) domáhať ochrany svojich práv, ak sa v predchádzajúcich štádiách konania o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostrážitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym, nie spiacim).

Najvyšší súd dopĺňa, že pod podaním riadneho opravného prostriedku v predmetnom konaní by napriek tomu nebolo možné rozumieť „len“ využitie práva podať odpor proti trestnému rozkazu podľa § 355 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku. Odpor podaný obvineným proti trestnému rozkazu nie je možné stotožňovať s pojmom riadny opravný prostriedok (ktorého uplatnenie je požadované ustanovením § 372 Trestného poriadku) z dôvodu, že priamo nevyvoláva prieskumné konanie týkajúce sa rozhodnutia, proti ktorému smeruje. Podanie odporu je procesný úkon, ktorým strana v konaní pred súdom odmieta „skrátenu“ formu predmetného trestného konania a s ktorým zákon v dôsledku jeho včasného podania osobou na to oprávnenou ukladá súdu povinnosť prejsť vec na hlavnom pojednávaní v zmysle § 355 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku. Naopak, pod riadnym opravným prostriedkom treba rozumieť podanie odvolania proti rozsudku, ktorým by súd rozhodol po zrušení trestného rozkazu na základe riadne a včas podaného odporu prednesením obžaloby prokurátorom na hlavnom pojednávaní - R 8/2011.

Najvyšší súd uzatvára, že nakoľko obvinený v konaní pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, nesplnil tak podmienku pre podanie dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Táto právna skutočnosť súčasne predstavuje neodstrániteľnú chybu konania, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného F. N. odmietol postupom podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.